

Секція 4

д.е.н., професор Катан Л.І.,

асистент Зубко О.В.,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

м. Дніпро

E-mail: zov271080@i.ua

**ФОРМУВАННЯ КЛАСТЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В ЕКОНОМІКО-
ЕКОЛОГІЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ГАЛУЗІ РИБНИЦТВА**

Глобальні зміни, які відбуваються в результаті активізації інноваційних процесів, вимагають нових підходів до економіко-екологічного розвитку галузі рибництва. У сформованих умовах необхідним стає оновлення форм і методів управління регіональними соціально-економічними системами, одним з найважливіших напрямів діяльності яких може стати формування відповідної кластерної політики підприємств галузі рибництва в контексті вирішення економіко-екологічних проблем галузі.

Вирішення такого комплексу проблем можливе шляхом формування кластерної політики підприємств галузі рибництва. Кластерна політика – це заходи, що проводяться державними та місцевими органами влади зі створення та підтримки розвитку кластерів на території держави, що включають заходи нормативно-правового забезпечення, інвестиційні, фінансово-бюджетні механізми, інформаційну підтримку тощо.

Виникнення, розвиток та проблеми функціонування кластерів підприємств галузі рибництва є одним з пріоритетних питань сучасної наукової думки. Особливо це стосується такого аспекту державного управління, як управління регіональним розвитком. Питання кластеру, в цілому, та підприємств галузі рибництва, зокрема, розглядаються як економічне явище,

тому його функціонування та розвиток – безпосередньо стосується завдань, на вирішення яких спрямована дія відповідних механізмів державного управління.

До факторів економіко-екологічного ефекту, що досягається за допомогою кластерної політики в галузі рибництва можна віднести:

- відтворення, раціональне використання та охорона водних біоресурсів;
- активізація інноваційної діяльності суб'єктів галузі рибництва за рахунок накопичення знань в кластері та передачі знань, досвіду, навичок, ноу-хау в результаті міграції в кластері висококваліфікованого персоналу, проведення навчальних семінарів для учасників кластерів;
- поліпшення методів вирішення складних завдань;
- гнучкість і швидкість розробок впровадження інновацій;
- внутрішня спеціалізація і стандартизація внаслідок наявності у складі кластера гнучких підприємницьких структур малого бізнесу, що представляють інноваційні точки зростання;
- мінімізація витрат на впровадження інновацій; придбання нововведень в рамках міжнародного технологічного співробітництва;
- розвиток підприємництва за рахунок створення потужними виробниками кластеру попиту на спеціалізовані матеріально-технічні ресурси та послуги;
- розвиток аутсорсингу, коли малі та середні підприємства виробляють продукцію, роботи і послуги для ключових суб'єктів кластера;
- залучення іноземних інвестицій завдяки співпраці суб'єктів кластера із закордонними постачальниками та інвесторами;
- розширення експорту суб'єктами за рахунок спільних маркетингових програм, а також організаційної підтримки експортерів регіону.

Однією з найважливіших передумов розвитку кластерної політики в контексті еколого-економічної активності є державна підтримка створення інноваційної інфраструктури: інноваційних центрів, сервіс-центрів, бізнес-інкубаторів, центрів трансферу технологій, венчурних фондів, технопарків тощо.

Основними функціями держави у формуванні кластерної політики галузі рибництва повинні бути:

- забезпечення високої гнучкості кластерної програми та можливість її адаптації до мінливих соціально-економічних умов, здатність швидко реагувати на зміни у технологічному середовищі, відкритість до запровадження нових механізмів менеджменту;

- забезпечення науково-дослідною базою для досліджень у рамках кластерів та впровадження інновацій, участь держави у здійсненні досліджень щодо економічної доцільності розробки того чи іншого інноваційного продукту та перспектив його комерціалізації;

- інтернаціоналізація національних кластерів та їхнє включення до глобальних інноваційних мереж через залучення прямих іноземних інвестицій, трансфер технологій та розвиток співробітництва з іноземними кластерами;

- визначення чітких критеріїв вимірювання поточних та кінцевих результатів діяльності кластерів еколого-економічної активності, встановлення індикаторів виконання запланованих показників активності як на рівні окремих кластерів, так і на рівні держави в цілому.

В цілому державна політика підтримки розвитку кластерів підприємств галузі рибництва, має бути спрямована на створення сприятливого макроекономічного, інформаційного та нормативно-правового середовища для розвитку бізнес-мереж кластерного типу.

Таким чином, формування та реалізація кластерної політики в економіко-екологічному забезпеченні діяльності підприємств галузі рибництва буде сприяти зростанню конкурентоспроможності бізнесу за рахунок реалізації потенціалу ефективної взаємодії учасників кластера, пов'язаного з їх географічно близьким розташуванням, включаючи розширення доступу до інновацій, технологій, ноу-хау, спеціалізовані послуги і висококваліфіковані кадри, а також підвищення інтенсивності розвитку малого і середнього підприємництва, активізації залучення прямих інвестицій, забезпеченню сталого розвитку регіонів.

Список використаної літератури

1. Вдовенко Н.М. Регуляторна політика держави і механізми її реалізації в перспективних галузях економіки, пов'язаних із рибним господарством / Н.М. Вдовенко // Економіка розвитку. – Харків : ХНЕУ, 2014. – № 3 (71). – С. 10-14.
2. Катан Л.І., Добровольська О.В., Деревенець В.М. Фінансове забезпечення сталого використання водних біоресурсів підприємств галузі рибництва / Катан Л.І., Добровольська О.В., Деревенець В.М. // Серія Економічні науки Випуск 24. Частина 2. 2017. – С. 96-98.
3. Самофатова В.А. Сучасний стан та напрями розвитку рибного господарства у внутрішніх водоймах України / Самофатова В.А. // Економіка харчової промисловості № 2(26) 2015
4. Яркіна Н.М. Рибне господарство України як складова рибогосподарського комплексу: тенденції, проблеми, перспективи / Н.М. Яркіна // Економічний часопис – XXI. – 2013. – № 3–4(1). –75–78